

C.13 URL: <https://seanewdim.com/wp-content/uploads/2021/03/Formation-of-phonemic-speech-component-of-preschool-children-in-ontogeny-Brushnevska-I..pdf>

2. О.О. Курочкіна Особливості фонематичного сприйняття у дітей дошкільного віку з ФФНМ Сучасні проблеми логопедії та реабілітації 14 квітня 2017 року, м. Суми С.80-81

3. Рібцун Ю. В. Корекційно-розвивальна та навчально-виховна робота з дітьми з фонетико-фонематичним недорозвитком мовлення: навч.-метод. Посіб. К.: «Педагогічна думка», 2014. 238 с.

Глющенко Інна, асистент кафедри психології, логопедії та інклюзивної освіти Житомирський державний університет імені Івана Франка

Хоменко Наталія, асистент кафедри психології, логопедії та інклюзивної освіти Житомирський державний університет імені Івана Франка

ЛОГОПЕДИЧНИЙ СУПРОВІД В ІНКЛЮЗИВНІЙ ОСВІТІ ДЛЯ ДІТЕЙ ІЗ ТЯЖКИМИ ВАДАМИ МОВЛЕННЯ

Інклюзивна освіта стає все більш актуальною та важливою складовою сучасної освітньої системи. Вона спрямована на забезпечення можливостей навчання та розвитку для всіх дітей, незалежно від їхньої фізичної, психологічної або інтелектуальної спроможності. Однак інклюзивна освіта також поставила перед собою виклик - як забезпечити ефективну навчальну підтримку для дітей із тяжкими вадами мовлення. У цьому контексті, логопедичний супровід грає ключову роль у забезпеченні навчання та розвитку цієї категорії дітей.

Актуальність проблеми логопедичного супроводу в інклюзивній освіті для дітей із тяжкими вадами мовлення визначається необхідністю забезпечити доступ до якісної освіти всім дітям, незалежно від їхніх особливостей. Діти із тяжкими вадами мовлення потребують спеціалізованого та індивідуалізованого підходу до навчання, оскільки їхні можливості сприймання та вираження мовлення можуть бути обмеженими. Логопедичний супровід є необхідним елементом інклюзивної освіти для забезпечення навчальних успіхів та розвитку цих дітей.

Логопедичний супровід в інклюзивній освіті для дітей із тяжкими вадами мовлення включає в себе комплекс заходів та інтервенцій, спрямованих на поліпшення мовленнєвих навичок та спілкування цих дітей. Важливим аспектом є індивідуалізація програм логопедичного супроводу в залежності від потреб та особливостей кожної дитини.

Один із ключових аспектів логопедичного супроводу в інклюзивній освіті - це розробка індивідуальних програм для кожної дитини із тяжкими вадами мовлення. Ці програми повинні бути створені на основі індивідуального аналізу мовленнєвого розвитку дитини та враховувати її поточні навчальні потреби. Логопеди повинні співпрацювати з педагогами та іншими спеціалістами для розробки інтегрованих навчальних планів та стратегій для дитини.

Крім того, логопедичний супровід включає в себе індивідуальні та групові заняття, спрямовані на покращення артикуляції, розвиток слухового сприймання, розширення словникового запасу та розвиток навичок спілкування. Ці заняття повинні бути підкріплені практичними завданнями та іграми, які сприяють активному використанню мовленнєвих навичок у реальних ситуаціях.

Логопедичний супровід також включає роботу з батьками та вчителями. Батьки повинні бути інформовані про поточний стан розвитку мовлення своєї дитини та навчати спеціальних методів спілкування та підтримки їхньої мовленнєвої розвідки. Вчителі мають отримувати підтримку та навчання в області інклюзивної освіти та методик логопедичного супроводу для кращого розуміння та підтримки дітей із тяжкими вадами мовлення в класі.

У процесі логопедичного супроводу важливо розуміти, що кожна дитина із тяжкими вадами мовлення є унікальною, і її потреби можуть суттєво відрізнятися від потреб інших дітей. Індивідуалізація програм логопедичного супроводу враховує цю різницю та надає можливість створити оптимальні умови для навчання та розвитку. Для цього логопеди використовують інструменти оцінки мовленнєвого рівня, щоб точно визначити потреби дитини та розробити план дій, спрямований на досягнення позитивних результатів.

Інклюзивна освіта та логопедичний супровід є необхідними складовими сучасної освітньої системи, що покликана забезпечити рівні можливості для всіх дітей. Здатність дітей із тяжкими вадами мовлення розвивати свої комунікативні навички та здобувати освіту є важливою для їхнього подальшого соціального та професійного успіху. Логопедичний супровід, зосереджений на індивідуалізації та підтримці дітей, є необхідним інструментом у здійсненні цієї мети в інклюзивній освіті.

Забезпечення логопедичного супроводу для дітей із тяжкими вадами мовлення в інклюзивній освіті є ключовим завданням, яке потребує комплексного підходу. Необхідно забезпечити кваліфікованих логопедів, які мають досвід роботи з цією категорією дітей, і розробити індивідуальні програми, що враховують особливості кожної дитини. Важливо також надавати підтримку батькам та вчителям для ефективної роботи з цими дітьми.

Інклюзивна освіта має на меті створення суспільства, де кожна дитина має право на якісну освіту та розвиток. Логопедичний супровід грає ключову роль у забезпеченні цього права для дітей із тяжкими вадами мовлення. Тільки завдяки спільним зусиллям батьків, вчителів, логопедів і інших фахівців ми зможемо створити інклюзивне середовище, де кожна дитина буде мати можливість досягти свого потенціалу та розвивати свої мовленнєві навички.

Список використаної літератури:

1. Зюзько, Д. С. Логопедичний супровід дітей із тяжкими порушеннями мовлення в умовах логопедичного пункту: кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістр /Д. С. Зюзько, науковий керівник В. В. Кобильченко. Суми :СумДПУім. А. С. Макаренка, 2021.109 с.

2. Конопляста С.Ю. Логопсихологія: Навчальний посібник для педагогів і шкільних психологів / С. Ю. Конопляста, Т.В.Сак. К.:ІЗМН, 2007. 187 с.

3. Навчально-методичний посібник «Організаційно-методичний супровід дитини з особливими освітніми потребами в умовах ДНЗ». / Компанець Н.М.,

Глющенко Інна, асистент кафедри психології, логопедії та інклюзивної освіти Житомирський державний університет імені Івана Франка
Тарасюк Євгенія, здобувачка вищої освіти Житомирський державний університет імені Івана Франка

ОСОБЛИВОСТІ КОМУНІКАТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДІТЕЙ З РАС

У сучасній медико-психологічній літературі аутизм розуміють як порушення, яке починає виявлятися в ранньому дитинстві й продовжується, здебільшого, все життя. Люди, які мають аутизм, неадекватно реагують на оточуючих, погано засвоюють навички, які необхідні для спілкування, схильні до ригідної поведінки та стереотипних дій [1].

Комунікативні проблеми у дітей з РАС виявляються складнішими, ніж у випадку мовленнєвих розладів. Розлади розвитку експресивного мовлення можуть виявлятися дуже різними, включаючи мутизм та багатий лексичний запас, але часто вони супроводжуються семантичними та прагматичними помилками (пов'язаними із значенням слів та використанням мовлення для спілкування). Особливо важливим є відмінне від норми використання мовлення для комунікації в аутизмі.

Діти з аутизмом часто мають значні труднощі в розумінні мовлення, особливо в побудові складних питань. Навіть ті, хто не використовує мовлення, не намагаються компенсувати це за допомогою жестів або міміки. Незалежно від рівня розвитку мовлення особи з аутизмом, характерним є неспроможність розпочати і підтримувати діалог, утримувати цікаву для обох сторін тему розмови та враховувати реакцію співбесідника. Також ехолалії є типовим явищем в мовленні при аутизмі.

Очевидно, що спектр порушень комунікації та мовлення при аутизмі дуже широкий, проте, у всякому разі, чи користується особа з аутизмом мовленням чи ні, найбільш характерними є порушення його соціального аспекту. Значущим є також той факт, що прагматична складова мовлення найбільш порушена порівняно з семантикою чи синтаксисом [3].

Розвиток комунікативно-мовленнєвих навичок – складний процес, що розпочинається ще у ранньому віці й впливає на становлення багатьох інших функцій дитини та є запорукою успішного засвоєння академічних знань пізніше.

Численні зарубіжні дослідження ідентифікували ранні відхилення комунікативного розвитку у дітей з РАС, що розподілилися в дві категорії:

- 1) здатність до розподілу уваги, що проявляється у труднощах координувати увагу між людьми та об'єктами;
- 2) здатність використовувати символи, що стосується труднощів вивчення загальноприйнятих символічних значень та впливає на засвоєння й використання жестів, мовлення та ігрових дій. [2]

Здатність до розподілу уваги починає розвиватися у дитини на перших місяцях життя під час активної взаємодії з найближчою людиною. В нормі